

Det israelske flag som en kæmpe tifo på Amsterdams ArenAs F-side, hvor Ajax Amsterdams hardcore fans holder til. Foto: www.f-side.nl

Ajax Amsterdam – den jødiske klub

Hardcore fodboldfans af den hollandske mesterklub kalder sig for superjøder, selvom langt under en procent af tilskuerne til holdets hjemmekampe er jødiske, og at klubben aldrig har haft noget officielt tilhørsforhold til det jødiske samfund.

Af Jens Anders Wejsmark Sørensen, Amsterdam

En har et israelsk flag, en anden har et fantørklæde prydet med klubblem og davidsstjerne, og en tredje skiltes ligeledes med en davidsstjerne, men som en tatovering på armen. De er ikke jøder, men det er kampdag på Amsterdam ArenaA i det sydlige Amsterdam. Her samler Ajax 50.000 tilskuere til hver eneste hjemmekamp, hvoraf højst 300 er jøder. Men hvorfor dette åbenlyse pro-jødiske udtryk fra ikke-jødiske tilhængere af en fodboldklub, der i en 115-årig historie aldrig har haft et officielt tilhørsforhold til det jødiske samfund i Holland? En vægtig grund er uden tvivl, at Amsterdam før Anden Verdenskrig med sine omkring 80.000 jøder blev kaldt Vestens Jerusalem. De fleste levede i det østlige Amsterdam, hvor også Ajax' forrige stadion De Meer var blevet opført i 1934. Rigtigt mange af jøderne i kvarteret

var ligeledes tilhængere af Ajax, og det uanset at de ikke kom jævnlige på stadion. 'Når Ajax spillede mod hold fra mere provinsielle dele af Holland, så kom tilhængerne gennem det jødiske kvarter på vej til stadion. Det var også sådan at mange hollændere mødte jøder for første gang,' fortæller den hollandsk journalist Hans Knoop, der selv er jøde.

Efter krigen, hvor knap 90 procent af de hollandske jøder var blev myrdet i nazisternes koncentrationslejre, havde klubben nogen prominente jødiske ledere, såsom Jaap van Prag og hans søn Michael, der begge har været klubpræsidenter. Derudover har klubben dog kun haft en anden jødisk klubpræsident i Uri Coronel, der i 2011 forlod sin post efter et opgør med Johan Cruyff, klubbens største spiller nogensinde. Og det var faktisk først efter

krigen, at Ajax havde jødiske spillere, og det kun meget få.

For omkring 40 år siden begyndte andre holds tilhængere for alvor åbenlyst at kalde Ajax tilhængere for jøderne. Betegnelsen tog Ajax fansene til sig som et æresspørgsmål, og det er siden blevet en del af deres identitet – og det selvom meget få eller slet ingen er jøder. Uanset at klubben både før og efter krigen, som hovedregel nægter nogen officiel forbindelse med det jødiske samfund, så tog de ligeledes identiteten til sig. Det har blandt andet været muligt, fra klubbens officielle website, at downloade Hava Nagila og andre populære hebraiske folkesange som ringetone til mobilen, og ligeledes at købe officielt merchandise, hvor hovedet af den mytologiske græske krigshelt Ajax, der har givet navn til klubben, er dekoreret ind i davidsstjernen.

Med tiden har denne, for de fleste mennesker harmløse om end måske mærkelige påtagede jødiske identitet, fået et noget mere dystert udtryk.

'Hvis de kalder sig superjøder, når der ikke er nogen jøder imellem dem, så behager det os ikke det mindste. Det kan godt være, at det ikke er deres hensigt, men de fremprovokerer anti-semitiske ytringer fra andre fans. Når disse fans er i opposition til Ajax, så er de også i opposition til jøderne,' påpeger Hans Knoop. Han er talsperson for foreningen BAN, der overvåger og bekæmper anti-semitisme i hollandsk fodbold.

I marts 2011 gik foreningen til domstolen i Den Haag efter en kamp mellem det lokale hold og Ajax, hvor hundredvis af Den Haag tilhængere gennem hele kampen ytrede sig med anti-semitiske sange og tilråb, og hvor stadionspeakeren efter kampen alligevel takkede tilskuerne for deres flotte støtte til hjemmeholdet. 'Da hverken kampens dommer eller arrangørerne gjorde noget for at få det stoppet, havde vi ikke anden mulighed end at gå rettens vej. Med dommen er den slags ikke længere tilladt i Holland, og enhver fodboldkamp vil blive stoppet efter en enkelt advarsel,' siger Hans Knoop.

Tidligere klubpræsident Uri Coronel, der er jøde, har offentligt givet udtryk for,

at det gav ham et kick, når ikke-jødiske Ajax fans råbte, at de var jøder. Men han erkender ligeledes, at når det bringer totalt uacceptable følelser frem hos rivaliserende tilhængere, så er det bedre at droppe adfærden helt. De senere år er Ajax da også begyndt officielt at fortælle fansene, at de bør aflægge denne påtagede jødiske identitet. Der har været en del møder mellem Ajax' ledelse, Amsterdams borgmester og foreningen BAN for at finde en acceptabel løsning på det stigende problem med hardcore fansenes utilsigtede opfordring til anti-semitisme.

'Vi har længe været i dialog med ledelse i Ajax, også da Uri Coronel var klubpræsident. Men det er ikke nemt, for det virker som om, at klubben er bange for deres hardcore fans. Bolden er, om jeg så må sige, hos Ajax. Hvis deres fans holder mund om superjøderne og undlader at provokere, så er der et håb, at de andre ligeledes holder mund,' siger Hans Knoop.

Selv mener Ajax fansene ikke, at de provokerer nogen med deres projødiske optræden. De kan godt forstå, at jøder der har mistet pårørende under krigen føler ubehag, men det er de rivaliserende fans skyld.

'Vi siger ikke selv noget, der kan gøre ondt – tværtimod. Uanset om vi stoppede

med det, så ville de stadigvæk kalde Ajax tilhængere for jøderne,' siger en fan, der ikke vil opgive sit navn.

Selvom det ses langt mindre end tidligere, så er der stadigvæk israelske flag, fantørklæder med davidsstjerne, og fans med projødiske tatoveringen på og omkring stadion. Der er fra officiel side ikke noget forbud mod dette. Opfattelsen af, at Ajax Amsterdam er den jødiske klub, bliver stadigvæk blandt mange, både i Holland og andre lande, taget alvorligt.

'Det er muligt, at de fans, der kalder sig selv for superjøder, er stolte af sig selv, men det er vi ikke. Vi ønsker hverken projødiske eller antijødiske effekter og slogans på eller ved stadion. Vi vil bare gerne se en god fodboldkamp,' slutter Hans Knoop.

Jens Anders Wejsmark Sørensen

er dansk journalist, bosat i Amsterdam og rapporterer fra BeNeLux til bl.a. Danmarks Radios Orientering, til dagblade og fagblade.

Amsterdam ArenA i det sydlige Amsterdam, hvor Ajax samler 50.000 tilskuere til hver eneste hjemmekamp, hvoraf højst 300 er jøder.

Foto: Jens Anders Wejsmark Sørensen

